

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 31 lipca 2009 r.

LPO 410-17-05/09
P/09/147

**Pani
Bożena Woźniak
p.o. Dyrektora Szpitala
w Śremie**

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Szpital w Śremie („Szpital”) w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem w należytym stanie technicznym użytkowanych obiektów budowlanych w latach 2006 – 2008. W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli – na podstawie art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie niedostateczną realizację zadań związanych z utrzymaniem obiektów użytkowanych przez *Szpital*. Na ocenę taką złożyły się głównie nieprawidłowości dotyczące kontroli okresowych obiektów, prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych, gromadzenia dokumentacji tych obiektów, stanu technicznego obiektów będących we władaniu *Szpitala*, realizacji zaleceń pokontrolnych oraz wykonywania robót budowlanych bez zgłaszania zamiaru ich realizacji właściwemu organowi. NIK pozytywnie ocenia natomiast podejmowane od roku 2007 działania remontowe i modernizacyjne zmierzające do poprawy stanu bazy lokalowej Szpitala.

1. NIK ocenia negatywnie aktualny stan techniczny i estetyczny wszystkich 17 zarządzanych przez *Szpital* budynków poddanych oględzinom. Ocenę tę potwierdzają ustalenia kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Śremie (*PINB*). Stwierdzono m.in.: zły stan elewacji niektórych budynków

(liczne pęknięcia ścian i tynków), nieuszczelności pokrycia dachowego, brak prawidłowej wentylacji, nieusunięte wady instalacji piorunochronnej stwierdzone w sierpniu 2008 r., zły stan techniczny schodów i podjazdów, braki obróbek blacharskich oraz ubytki i spękania na cokołach. Oględziny ww. obiektów wykazały ponadto, że 1 z tych obiektów, a mianowicie budynek gospodarczy (murowany, 1 kondygnacyjny o wymiarach 27,5 m x 5 m), nie był ujęty w ewidencji środków trwałych *Szpitala*.

2. Kontrola NIK wykazała również brak ksiąg obiektów budowlanych („KOB”) dla 13 spośród 17 budynków i 9 dla innych obiektów zarządzanych przez *Szpital*. NIK zwraca uwagę na to, że niezaprowadzenie KOB wyczerpuje znamiona wykroczenia określonego w *art. 93 pkt 9 Prawa budowlanego*, co znalazło odzwierciedlenie, w nałożeniu przez PINB mandatu karnego w wysokości 500 zł na byłego Dyrektora *Szpitala*. Nieprawidłowym było także to, że KOB dla obiektu Przychodni i budynku bloku łóżkowego *Szpitala* wraz z blokiem diagnostycznym użytkowanych od 1981 r. założono dopiero w maju 2008 r.

Z ustaleń kontroli wynika poza tym, że *Szpital* nie posiadał kompletu dokumentacji dotyczącej obiektów będących w jego władaniu, (w tym m.in. dokumentacji budowy, dokumentacji powykonawczej, pozwoleń na budowę i protokołów odbioru, tj. dokumentów o których mowa w *art. 63 Prawa budowlanego*).

3. Negatywnym było to, że do roku 2008 nie przeprowadzono w ogóle rocznych kontroli okresowych stanu technicznego elementów budynków *Szpitala*, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska oraz instalacji gazowych. Nie przeprowadzano także kontroli pięcioletnich w zakresie stanu technicznego, estetyki obiektów oraz jego otoczenia. Stanowiło to nieprzestrzeganie postanowień *art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego*.

W okresie objętym badaniem, kontrole okresowe stanu technicznego przewodów kominowych (dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych) obiektów *Szpitala*, zlecane były mistrzowi kominarskiemu, który posiadał odpowiednie kwalifikacje do wykonywania tych czynności. Stwierdzono natomiast, że nie miał on uprawnień budowlanych odpowiedniej specjalności wymaganych na mocy postanowień *art. 62 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zm. – zwanej dalej „Prawo budowlane”)* do wykonywanych przez niego badań przewodu kominowego kotłowni *Szpitala*, w którym ciąg był wymuszany mechanicznie.

4. W toku oględzin stwierdzono, że osobom niepełnosprawnym nie zapewniono w sposób dostateczny komunikacji i warunków sanitarnych w obiektach *Szpitala*. W żadnym z 2

zamontowanych w 2007 i w 2008 r. ogólnodostępnych dźwigów osobowych bloku łózkowego nie działał system informacji głosowej. Stanowiło to naruszenie postanowień § 193 *ust. 2a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* - Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zm.). Ponadto w części oddziałów medycznych Szpitala, które nie zostały jeszcze wyremontowane, stwierdzono brak ogólnodostępnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło z kolei naruszenie postanowień § 86 *ww. rozporządzenia*.

5. Oględziny Szpitalnego Oddziału Ratunkowego („SOR”) wykazały m.in., że Oddział ten nie posiadał jeszcze lądowiska dla helikopterów oraz wyraźnych oznaczeń wzdłuż drogi dojazdu i dojścia. Według oświadczenia Dyrektora Szpitala lądowisko dla helikopterów wybudowane zostanie do końca 2012 r., po zakończeniu modernizacji.

6. NIK negatywnie ocenia stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego budynków Szpitala, ze względu na braki i usterki stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Śremie („KPPSP”). Kontrola ta wykazała, że w budynku łózkowym Szpitala brak było urządzeń zapobiegających zadymieniu lub służących do usuwania dymu, co było niezgodne z postanowieniami § 245 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz.U. Nr 75, poz. 690, ze zm.). NIK zwraca uwagę na to, że brak tych urządzeń, w zakresie warunków technicznych możliwości ewakuacji w budynkach szpitala, według postanowień § 12 *ust. 1 pkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz.U. Nr 80, poz. 563), stanowi podstawę do uznania użytkowanych budynków za zagrażających życiu ludzi, o czym w toku kontroli, kontroler NIK poinformował Pana Dyrektora (w trybie *art. 51 ust. 1 ustawy o NIK*), w celu podjęcia niezbędnych działań. Budynek ten, nie był też w pełni wyposażony w system sygnalizacji pożarowej obejmujący urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze, a także w urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych oraz w dźwiękowy system ostrzegawczy, pomimo że było to wymagane na mocy postanowień § 24 i § 25 *ww. rozporządzenia* (w trakcie prowadzonych obecnie prac remontowych i modernizacyjnych Szpital planuje usunąć *ww. nieprawidłowości*). Ponadto kontrola przeprowadzona przez KPPSP wykazała m.in.:

niedostateczną pojemność izolowanego zagłębienia wokół 3 zbiorników na olej opałowy; niewłaściwe oznakowanie lokalizacji zaworu głównej instalacji gazowej; brak samoczynnie załączającego się oświetlenia awaryjnego, w które wyposażono drogi ewakuacyjne *Szpitala*; niezgodne z przepisami węże instalacji hydrantów wewnętrznych (węże płasko składane zamiast półsztywne o Ø 25); braki w oznakowaniu miejsc lokalizacji hydrantów i w wyposażeniu niektórych szafek hydrantowych w węże i prądownice; nieoznakowane miejsce usytuowania zaworu głównego wyłącznika prądu oraz hydrantów zewnętrznych, a także na braki w instrukcjach postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych w pomieszczeniach z aparatem telefonicznym służącym do alarmowania oraz na brak wentylacji pomieszczenia karetek *SOR*.

Kontrola NIK wykazała poza tym, że *Szpital* nie wywiązywał się z obowiązku praktycznego sprawdzania, co najmniej raz na 2 lata, organizacji i warunków ewakuacji oraz nie zaktualizował po 2 latach stosowania opracowanej w dniu 13 października 2005 r. instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Stanowiło to naruszenie postanowień § 13 ust. 1 i § 6 ust.1 i 3 wymienionego powyżej *rozporządzenia*.

W wyniku przeprowadzonej kontroli *KPPSP* wystosowała pod adresem *Szpitala* odpowiednie zalecenia.

7. NIK krytycznie ocenia także to, że *Szpital* dopuścił do powstania uchybień w zakresie stanu higieniczno – sanitarnego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie („*PPIS*”) w toku przeprowadzonej w kwietniu 2009 r. kontroli kompleksowej *Szpitala* stwierdził m.in.: nieprzestrzeganie terminów ważności wysterylizowanego sprzętu medycznego, przeterminowany sprzęt jednorazowego użycia, nieprawidłowe wyniki testów TOSI kontrolujących działanie myjek dezynfektorów, narzędzia po sterylizacji nieoznaczone terminem ważności, uszkodzoną skórę na kozetce Oddziału Laryngologicznego i stołu operacyjnego Sali Operacyjnej, ubytki tynku, ubytki w malaturze ścian i sufitów oraz ubytki płytek ceramicznych na ścianach niektórych sal Bloku Operacyjnego, Oddziału Położniczego (1 sala), Oddziału Ginekologicznego (2 sale oraz łazienka, brudownik), Oddziału Laryngologicznego (2 sale oraz brudownik), Oddziału Chirurgicznego (8 sal) oraz uszkodzone (popękane) umywalki na salach Oddziału Neurologicznego. W wyniku przeprowadzonej kontroli *PPIS* wydał stosowne zalecenia. Zlecenia *PPIS* wydane w wyniku wcześniej przeprowadzonych kontroli (w latach 2006-2008) nie były realizowane w wyznaczonych terminach – na wniosek *Szpitala* były one przedłużane.

8. NIK zauważyła działania podejmowane od roku 2007 zmierzające do poprawy stanu technicznego i estetycznego głównych obiektów. Rozpoczęto m. in. termomodernizację ww. obiektów i modernizację Bloku Operacyjnego. Wyremontowano i zmodernizowano centralną sterylizatornię, oddział Ortopedii i Traumatologii, oddział Ortopedyczny i Urologiczny (sala zabiegowa), SOR, Aptekę oraz budynek oddziału zakaźnego, w którym obecnie działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zakład Opiekuńczo – Lecniczy.

Wydatki na remonty i prace modernizacyjne w okresie objętym kontrolą wyniosły, odpowiednio: 149 tys. zł, 2.044 tys. zł i 12.802 tys. zł. Natomiast na 2009 r. zaplanowano wydatki na prace modernizacyjne i remonty w kwocie 17.442 tys. zł, co było możliwe wobec poprawy od 2007 r. sytuacji ekonomicznej Szpitala. Według bilansu zysk netto Szpitala w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2008 r. wzrósł z 351,0 tys. zł do 2.869,8 tys. zł, a strata z lat ubiegłych zmalała z 5.303,2 tys. zł do 4.952,2 tys. zł.

Kontrola NIK wykazała jednocześnie, że wykonując roboty remontowe i modernizacyjne w latach 2006-2008 (na które poniesiono nakłady w wysokości 6.383.498,82 zł), Szpital nie przestrzegał postanowień *art. 30 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego*, albowiem roboty te zrealizowano bez zgłoszenia właściwemu organowi, zamiaru ich wykonania. Za to wykroczenie określone w *art. 93 pkt 6 Prawa budowlanego PINB* nałożył na osobę odpowiedzialną (Inżyniera Szpitala) mandat karny w wysokości 200 zł.

9. Kontrola NIK wykazała również nieokreślenie (w formie zarządzenia wewnętrznego Dyrektora Szpitala) zadań i organizacji wewnętrznej komórek organizacyjnych o charakterze niemedyceznym i samodzielnych stanowisk pracy, pomimo że było to wymagane na mocy postanowień *§ 11 ust. 5 Statutu Szpitala*.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu:

- 1) niezwłoczne zainstalowanie w budynku bloku łóżkowego urządzeń zapobiegających zadymieniu lub służących do usuwania dymu i systemu sygnalizacji pożarowej oraz bieżące usuwanie nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego obiektów Szpitala,
- 2) założenie brakujących ksiąg obiektów budowlanych zarządzanych przez Szpital oraz prowadzenie dokumentacji wymaganej w zakresie utrzymania obiektów, w sposób określony przepisami szczegółowymi,
- 3) systematyczne przeprowadzanie kontroli okresowych obiektów budowlanych Szpitala i wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- 4) zgłaszanie właściwemu organowi, zamiaru wykonania robót remontowych planowanych do realizacji w obiektach administrowanych przez Szpital,
- 5) okresowe aktualizowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,

- 6) *niezwłoczne realizowanie zaleceń pokontrolnych wydawanych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez KPPSP, PINB i PPIS,*
- 7) *opracowanie regulaminu organizacyjnego komórek niemedycznych i samodzielnych stanowisk pracy i wydanie go w formie określonej przez Statut,*
- 8) *zaktualizowanie ewidencji środków trwałych Szpitala.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – działając na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* – oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Na mocy postanowień *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.